

Ministerie van Financiën
Minister van Financiën
Mevrouw S.A.M. Kaag MA, MPhil
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Utrecht, 8 september 2023

Betreft: Consultatie Wet implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering

Geachte mevrouw Kaag,

SRA stelt het zeer op prijs inbreng te geven op het Wetsvoorstel implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering, meer specifiek de eisen die aan accountants en accountantsorganisaties bij de controle van informatie over duurzaamheidskwesties worden gesteld. Wij zullen onze reactie aan de hand van de drie gestelde vragen vormgeven.

Vraag 1.

Algemene opmerkingen

1. Conform de EU-richtlijn duurzaamheidsrapportering (art.19) wordt de duurzaamheidsrapportering een onderdeel van het bestuursverslag. Dit heeft gevolgen voor de rol van de accountant:
 - A. De duurzaamheidsrapportering valt ook onder de beoordeling door de accountant van het bestuursverslag als gezamenlijk met de jaarrekening opgemaakte andere informatie. Op deze andere informatie is Standaard 720 van de NVCOS van toepassing, hetgeen onder meer betekent dat de informatie moet worden beoordeeld op inconsistentie van materieel belang ten opzichte van de jaarrekening. De accountant heeft dus ook in het kader van de jaarrekeningcontrole een rol inzake de duurzaamheidsrapportering, aangezien deze rapportering onderdeel is van het bestuursverslag.
 - B. De verplichting van de accountant om apart een assurance-oordeel te geven over de duurzaamheidsrapportering brengt met zich mee dat deze rapportering als object van beoordeling duidelijk te onderscheiden moet zijn. Het is dus van belang dat wettelijk wordt vastgelegd dat deze rapportering eenduidig en kristalhelder identificeerbaar moet zijn als een apart onderdeel van het bestuursverslag.
2. De Europese Richtlijn schrijft het uitvoeren van een assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid voor. In de Memorie van Toelichting (MvT) wordt in § 3.1.1. en de noot daarbij aangegeven dat Standaard 3810N kan worden toegepast voor de uitvoering van deze assurance-opdracht, zolang de Europese Commissie hiervoor geen standaarden heeft vastgesteld. Aangezien Standaard 3810N is gericht op assurance van maatschappelijke verslagen met redelijke of beperkte zekerheid, moet door beroepsorganisatie NBA met urgentie worden beoordeeld of deze Standaard toepasbaar is voor de onderhavige opdracht, aanpassing behoeft of dat het opstellen van een specifieke Standaard voor dit type opdracht noodzakelijk is.

Hierbij moet onder meer aandacht besteed worden aan de volgende aspecten:

- A. Wat zijn de gevolgen van de beperkte mate van zekerheid voor de opdracht?;
 - B. Op welke wijze vormt de accountant een oordeel over feitelijke en potentiële effecten buiten de onderneming?;
 - C. Hoe moet de inschakeling van duurzaamheidsexperts (intern of extern) binnen het opdrachtteam worden geregeld? Wellicht kan een en ander naar analogie van de inschakeling van actuarissen bij de controle van verzekeringsinstellingen vorm worden gegeven.
3. Opvallend is, dat in de MvT meermalen gesproken wordt over controle van duurzaamheidsrapportering. Omdat sprake is van een assurance-opdracht met een beperkte mate van zekerheid moet gesproken worden van een beoordelingsopdracht in plaats van een controleopdracht. Bij zowel het opstellen van wet- en regelgeving - waaronder een Standaard -, het uitvoeren van de opdracht, het uitvoeren van toezicht, als bij de oordeelsvorming in het tuchtrecht moet ervoor worden gewaakt dat niet “sluipend” te hoge eisen worden gesteld, in casu eisen die passen bij een assurance-opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Kortom, het onderscheid is niet goed vertaald in het onderhavige wetsvoorstel en dient te worden verduidelijkt.
4. In de MvT wordt in § 3.1.12 een verband gelegd tussen overtreding van de regelgeving ten aanzien van de controle (bedoeld is beoordeling) van duurzaamheidsrapportering, en handhaving met een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete. Bij dit type vermeende overtredingen is het echter op grond van de structuur van bestaande wet- en regelgeving aangewezen dat de toezichthouder een tuchtklacht indient bij de Accountantskamer. Het betreft hier immers overtredingen door de individuele persoon (de duurzaamheidsvennoot). Overigens blijkt ook uit de voorgestelde wijzigingen van art. 53 en art. 54, dat deze artikelen geen betrekking hebben op overtredingen door de individuele persoon. De MvT suggereert dus op dit punt een andere uitleg dan de inhoud van het wetsvoorstel.
5. De uitwerking van de voorstellen in het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta) ontbreekt nog. Deze uitwerking is nodig om het geheel van de voorstellen goed te kunnen beoordelen.

Opmerkingen per artikel

Art. 1, eerste lid

- e Het begrip “controlecliënt” omvat volgens het voorstel mede assurance-onderzoek van duurzaamheidsrapportering. Gezien de algemene opmerkingen onder 3 (zoals hierboven vermeld), is dit onjuist en wekt het verwarring op. Wij stellen voor de betrokken cliënt apart te definiëren, eventueel als beoordelingscliënt.
- s Uit deze voorgestelde definitie moet, om verwarring te voorkomen, blijken dat het een onderzoek met een beperkte mate van zekerheid betreft.
- t In lijn met voorgaande opmerkingen stellen wij voor het begrip “beoordelingsverklaring” over duurzaamheidsrapportering te definiëren in plaats van het begrip “assuranceverklaring” over duurzaamheidsrapportering.

Wij wijzen er hierbij op dat Standaard 3810N inzake de rapportering verwijst naar Standaard 3000, waarin gesproken wordt over een assurance-rapport en niet een assuranceverklaring. Op dit punt is overleg met de NBA gewenst.

Art 12c, eerste lid

- 2c Zie de algemene opmerking onder 3 hiervoor. Hier wordt ten onrechte gesproken over “controle” van duurzaamheidsrapportering.

Vraag 2

Wij zijn geen voorstander van het implementeren van de lidstaatoptie om een andere accountantsorganisatie dan de organisatie die de wettelijke controle uitvoert de duurzaamheidsrapportering te laten beoordelen omdat:

- de accountant die de wettelijke controle uitvoert in dit verband al veel kennis heeft over de betrokken onderneming en daarmee het beste gepositioneerd is om vaktechnisch goede kwaliteit te leveren bij de uitvoering van het assurance-onderzoek van de duurzaamheidsrapportering. Hierbij speelt ook een rol dat er veel verbanden bestaan tussen de financiële overzichten en de duurzaamheidsrapportering. De diepgaande kennis van de onderneming van de accountant die de wettelijke controle uitvoert is dus van essentieel belang voor de kwaliteit van de uitvoering van het assurance-onderzoek van duurzaamheidsrapportering. Daarbij verwijzen wij in dit verband naar onze reactie op de consultatie-uitvraag van de Raad voor de Praktijkopleiding in het kader van de implementatie van duurzaamheid in de accountantsopleiding.
- de accountant die de wettelijke controle uitvoert al een rol heeft ten aanzien van het bestuursverslag en dus de duurzaamheidsrapportering (zoals onder algemene opmerkingen onder 1 hiervoor aangegeven). Het inschakelen van een andere accountant kan leiden tot inconsistenties in bevindingen en daarmee in de rapportering van de accountant. Er kan een situatie ontstaan waarbij er een principieel verschil van mening bestaat tussen beide accountants en dus verschillend wordt gerapporteerd. Dit leidt tot onduidelijkheid voor belanghebbenden bij de rapportering (de gebruikers) en is daarmee ongewenst.

Bij onze standpuntbepaling is ervan uitgegaan, dat de accountantsorganisatie die de opdracht tot wettelijke controle uitvoert, bij de opdracht tot beoordeling van de duurzaamheidsrapportering gehouden is voldoende expertise inzake duurzaamheid in het opdrachtteam op te nemen. Dit kan mede gebeuren via andere accountantsorganisaties of specialisten op dit terrein. Standaarden in de NVCOS bieden hiervoor nu al aanknopingspunten (onder andere NVCOS 620). De NBA moet een en ander uitwerken in regelgeving in de relevante Standaarden.

Vraag 3

De argumenten genoemd bij vraag 2 gelden ook voor de lidstaatoptie om geaccrediteerde onafhankelijke dienstverleners toe te staan de beoordelingsopdracht uit te voeren.

Ook van deze optie zijn wij geen voorstander.

In dit kader kunnen wij ons niet voorstellen dat een gelijk speelveld zou kunnen ontstaan tussen deze geaccrediteerde onafhankelijke dienstverleners en externe accountants. Daarbij is het de vraag of gelijkwaardigheid, zoals vereist volgens de Europese Richtlijn tot dezelfde kwaliteitseisen leidt als die welke gelden in Nederland voor externe accountants en accountantsorganisaties.

Overigens valt op, dat in de voorstellen deze lidstaatoptie wel al is verwerkt via het voorgestelde Artikel 5 a, tweede lid, Wta.

SRA is graag bereid deze reactie nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Diana Clement AA RA
bestuursvoorzitter